

SİLVİKÜLTÜREL PLANLAMA-1

Prof. Dr. Ali Ömer ÜÇLER

- × **Silvikültürel planlamanın tanımı ve görevleri.**
- × **Türkiye ormancılığında silvikültürel planlama ve gelişimi.**
- × **Silvikültürel planlamanın temel kavramları ve nitelikleri.**
- × **Silvikültür planı düzenleme esasları.**
- × **Doğal gençleştirmenin planlanması (Saf meşcerelerde planlama).
Doğal gençleştirmenin planlanması (Karışık meşcerelerde planlama).**
- × **Bakımın planlanması.**
- × **Dönüştürmenin planlanması.**
- × **Rehabilitasyonun planlanması.**
- × **Meşcere silvikültür planı örnekleri.**
- × **Ormanlarımızda uygulanmakta olan silvikültürel esas ve ilkeler (Genel bilgiler).**
- × **Ormanlarımızda uygulanmakta olan silvikültürel esas ve ilkeler (Silvikültür planlarının düzenlenmesi ve izlenmesi esasları).**
- × **Tartışma ve genel değerlendirmeler.**

× **SİLVİKÜLTÜRÜN AMACI:**

- × Ormandan en az masrafla, mevcut şartların mümkün kılabilildiği en yüksek kalite ve kantitede, çok yönlü ürün elde etmek ve
- × ülkenin çeşitli orman ürünleri (odun veya odun dışı orman ürünleri) isteklerini devamlı olarak karşılayabilecek nitelikte,
- × dış etkilere dayanıklı, verimli ormanlar meydana getirmektir.

- × **PLANLAMA:** Belirli bir amaca ulaşmak üzere ileride yapılacak işleri önceden belirlemektir.
- × **SİLVİKÜLTÜREL PLANLAMA:** Silvikültürel amaca ekonomik ve güvenli bir şekilde ulaşmayı sağlayabilen bütün iş aşamalarının amaca uygun belirlenmesi ve sınıflandırılmasıdır.
- × **Silvikültür planları** bir orman veya **silvikültürel planlama birimi**nde (**meşcere**) farklı silvikültürel işlem ve amaçları belirler, varolan koşullara göre bu amaçlara götürecektekniklerin zaman ve alan koordinasyonunu düzenler.

- × **Silvikültürel planlama** çalışmalarında iyi bir yetiştirme ortamı ve hasılat bilgisi yanında,
- × Çok önemli oranda yeterli bölgesel SİLVİKÜLTÜREL deneyimi gerektirir.
- × Ülkemizde çeşitli ağaç türlerinden oluşan ve geniş alanlar kaplayan saf ve karışık ormanlarımız farklı çalışma prensiplerini gerektirmektedir.
- × Bu nedenle, ülkemiz koşullarında uygulanabilecek bir **ŞABLON** şeklinde silvikültür planlarından söz etmek mümkün olamamaktadır.

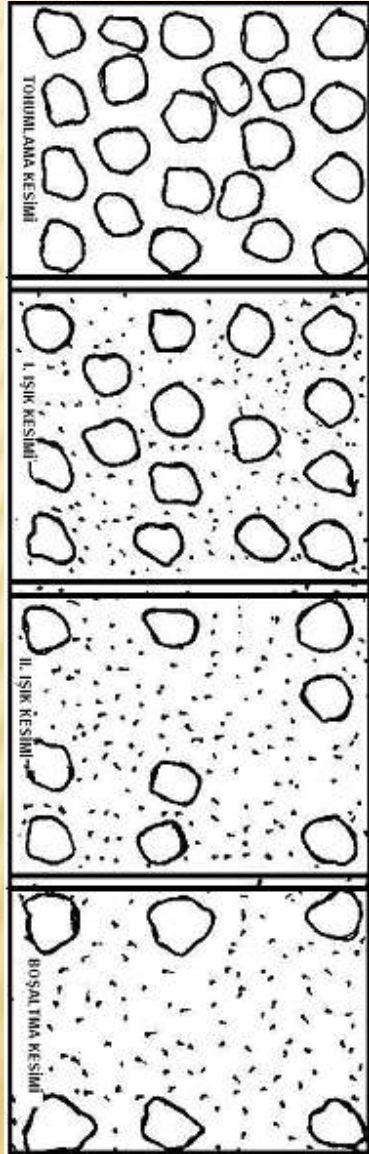
**× SİLVİKÜLTÜREL
PLANLAMAYLA NE
AMAÇLANIR?**

× NE HEDEFLENİR?

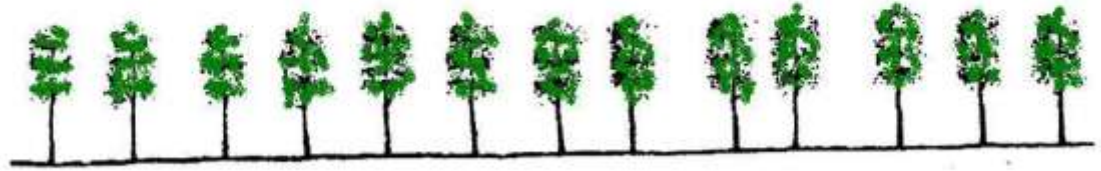
- × **Mevcut ormanlarımızı oluşturan ağaç türlerinin **biyolojik** ve **silvikültürel** özellikleri ile,**
- × **Yetiştirme ortamı şartları dikkate alınarak “**Kesime Olgunluk Çağı**”na gelmiş koru ormanlarımızı gençleştirmek,**
- × **Gençleştirilen alanları optimal kuruluşa kavuşturmak,**

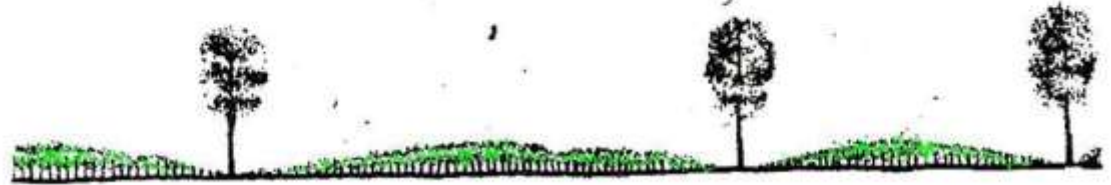
Gençleştirme Çağına Ulaşmış Meşcere

Tohumlama Kesimi Sonrası

Işık Kesimi Sonrası

Boşaltma Kesimi Öncesi Meşcerenin Durumu

- × **Biyotik ve abiyotik** zararlılara karşı daha dayanıklı bir yapı kazandırmak,
- × Bunun için; gelişme çağlarına uygun **silvikültürel bakımlarını** yapmak,

- × **Bozuk baltalık alanlarını** imar-ihya ederek verimli korulara dönüştürmek,
- × Sosyal problemlerin giderildiği **baltalık ormanların** koruya dönüştürülmelerini sağlamak üzere,
- × Yapılacak **teknik ve idari işlemlerin** esaslarının ana hatlarıyla belirlenmesi ve bu esaslar çerçevesinde planlamanın yapılması gerekmektedir.

- × **Silvikültürel planlama** silvikültürel çalışmayı kolaylaştırır ve basitleştirir.
- × Uygulayıcıların değişmesi durumunda, silvikültürel işlemlerin sürekliliği **silvikültür planları**yla sağlanabilir.
- × Ormancılığın çok çeşitli amaçları içerisinde silvikültürcü, silvikültürel amaçları belirlemekle yükümlüdür. Bu amaçlar «**Silvikültürel amaçlar**» veya «**işletme tekniği amaçları**» dır.

- × **Silvikültürel amaçların ortaya konmasında sorunlar ve zorluklar özellikle ormanın gençleştirilmesinde ve dönüştürmelerde söz konusudur.**
- × **Nerede?**,
- × **Ne zaman?**,
- × **Nasıl ve hangi öncelikle?** belli bir orman kısmı gençleştirilecektir.
- × **Meşcere gençleştirildikten sonra kısa vadeli etap amaçları «sıklık» ve «direklik» meşcere çağları için belirlenmelidir.**
- × **Bunun için bütün işletmeyi kapsayan genel silvikültürel amaçlar ve önlemler ile gençleştirilen meşcereler için özel amaçlar ve önlemler koordine edilmelidir.**

- × Tüm bunlar yapılırken **sürekli** prensibine uygun olarak ormanların **gençleştirilmesi**, **bakımı** ve **biyolojik çeşitliliğin korunması** güvence altına alınmış olur.
- × Özenli bir şekilde ortaya konmuş **silvikültür planı** yetiştirme ortamının sürekliliğini güvence altına aldığı gibi **verimi** ve **kaliteyi** de yükseltici şekilde etki eder.
- × **Silvikültürel planlamada**, bir yandan **biyolojik** ve **ekolojik**, diğer yandan **ekonomik** etmenler göz önünde bulundurulurken, yapılacak işlemlerin geniş bir zaman aralığında ve farklı alanlardaki etkilerinin tahmin ve hesaplanması mecburiyeti vardır.

- × Ormanlarımız kuruluş özellikleri bakımından değişik meşcere özelliklerine sahiptir. Bunlar;
- × Aynı yaşlı,
- × Değişik yaşlı,
- × Yatay ve dikey kapalı,
- × Farklı kapalılık dereceleri
- × Saf ve karışık meşcere yapılarıdır.
- × Bu nedenle, ülkemiz koşullarında uygulanabilecek bir ŞABLON şeklinde silvikültür planlarından söz etmek mümkün olamamaktadır.
- × Sosyal ve politik gelişmeleri de dikkate alarak mevzuat ve yöresel koşullara göre yerel silvikültür kurallarını geliştirmek gerekmektedir.

- ✘ Marjinal ekolojik şartlardaki gevşek kapalı bir Ardıç ormanı, ana amacı odun üretimi ise bu orman verimsiz kabul edilmektedir.
- ✘ Ancak işletme amacı **toprak koruma** veya **su üretimi** ise, **aynı orman verimli bir ormandır.**
- ✘ Ormanların verimli veya verimsiz olarak değerlendirilmesinde kullanılan kriterler yerine, o ormanın kuruluş itibariyle **işletme amacına (fonksiyonuna)** uygunluğu kriter olarak ele alınması gerekmektedir.

- ✘ Marjinal ekolojik şartlardaki gevşek kapalı bir Ardıç ormanı, ana amacı odun üretimi ise bu orman verimsiz kabul edilmektedir.
- ✘ Ancak işletme amacı **toprak koruma** veya **su üretimi** ise, **aynı orman verimli bir ormandır.**
- ✘ Ormanların verimli veya verimsiz olarak değerlendirilmesinde kullanılan kriterler yerine, o ormanın kuruluş itibariyle **işletme amacına (fonksiyonuna)** uygunluğu kriter olarak ele alınması gerekmektedir.

- ✘ **Orman Amenajmanı;** Bir orman işletilmesini veya onun ayrıldığı **alt işletme ürünlerini** (**çeşitli fonksiyonları**), bu fonksiyonlarda belirlenen amaçlara göre planlamak,
- ✘ planın uygulanmasını izlemek ve denetlemek,
- ✘ belirli aralıklarla yapılan envanterle, işletmede **fonksiyonel anlamda meydana gelen değişimleri ortaya koymak,**
- ✘ işletmenin ekonomik sonucunu saptamak,
- ✘ buna göre **süresi biten planı yenilemek** için gerekli bilgileri veren planlayıcı ve denetleyici bir ormancılık bilim dalıdır.

10/06/2004

Su kaynaklarını korumak için, su kaynağının kenarındaki tampon bölgede, kesme-sürütme ve bölmeden çıkarma işlemleri sırasında nasıl bir **silvikültürel planlama?**

Sosyal baskıya karşı alınacak silvikültürel önlemler, sosyal baskı unsurlarının ortadan kaldırılmasına yönelik olacaktır.
Örneğin otlatmaya karşı, ormanın planlı bir şekilde kontrollü otlatmaya açılması, Mutlak koruma zonu dışındaki alanlarda, gençleştirme çalışmalarında gençliğin biyolojik bağımsızlığına kavuştuğu yerlerde otlatmanın yapılması, yemlik üretiminin teşvik edilmesi, mera ıslah çalışmalarının orman içi açıklık alanlar içerisinde de kullanılması vb. sayılabilir.

- × **Türlerin dağılımı her bölgede ve bölgeler içinde de ayrı yetiştirme ortamlarında farklılıklar göstermektedir.**
- × **Normal koru ormanlarımızın dörtte birine yakın bir bölümü karışık ormanlardan oluşmaktadır.**
- × **Çeşitli ağaç türlerinden oluşan ve geniş alanlar kaplayan saf ormanlarımız farklı çalışma prensiplerini gerektirmektedir.**
- × **Ormanlarımızın çok farklı özellikler göstermesi farklı bölge ve yörelerimizde Türkiye silvikültürüne çok değişik görevler yüklemektedir.**